

Kennismaking.

Hoe zou een klein struikje zich voelen, dat uit het veilig, windvrij hoekje van het afgeschoten tuintje speens overgeplant wordt op de wijde vlakke, in volle zon — en volle wind?

Hoe zou een bedeesd menschje zich voelen, weggenomen uit kleine woning in stille, rustige stad, van achter neteldoeksche gordijntjes, overgezet in vol, druk wereldleven, tusschen druk-roezemoezeringe menschen?

Hoe voelt het jonge onderwijzeresje zich, den eenen dag staande voor een klein troepje jongetjes en meisjes, in lichte weelderige zomerpakjes, gezeten in een klein gezellig vertrek, uitziend op een tuin met bloemen, alles zoo vriendelijk en liefjes en stil — dan om vier uur hooren, dat ze „gedetabeerd” is op een stadsarmschool en er den volgenden dag haar strede doende.

Dat kan ik vertellen, want dat heb ik ondervonden.

Groote Hemel! Hoe ver weken wij de vier wanden van het

lokaal, dat me zaalchtig van afmetingen toeleek!

Hoe druk en ontzettend ijverig, met een ijver, die beklemde, zagen drie van de vier wanden eruit! Vol schoolplaten — alles om te leeren — en een rooster en een telraam, en een kast, bepunaised met kleine teekenvoorbeeldjes, en een rek met houten ballen, om de breuken te leeren.

Mijn oogen zochten troost bij den vierden kant van 't vertrek, daar was ik gewend een blauwen hemel te zien — ach mijn mooi blauw, glanzend luchtje, ik zag ze niet! de ruiten waren vuil — en een dicht traliewerk beschutte ze vanbuiten, omdat de straatjongens zoo ondeugend zijn.

Maar het traliewerk had niet verhinderd dat groote zandkladders tegen de ramen waren blijven kleven.

Nu kwamen de kinderen binnen, steeds meer kinderen, steeds meer — steeds meer. — Goede hemel! een stortvloed van kinderen een springtij van kinderen!

Ik had geweten, dat er zeven-en-veertig waren, maar ik wist niet, dat zeven-en-veertig zóóveel was!

Ach, mijn lief twaalftal van gisteren!

De kinderen brachten benauwde lucht mee en ze waren vies. — Ik moest me geweld aandoen om niet achteruit te deinzen, als er één dichter bij me kwam. Ik wist, dat het heel flauw was, en me eene slechte onderwijzeres betoonde op dat oogenblik, maar ik was verwend, door geurige lokjes, blank gewaschen handjes, fladderende witte kantjes, glanzend witte jongenspakjes.

Zie me niet voor eene malle nuf aan, die slechts naar één deel van haar taak gretig grijpt, naar haar traktement — ik ben over alles heen gekomen en heb me zeer, zeer gelukkig gevoeld bij de kinderen in armelijke kleeven, die een' benauwden damp verspreiden, tusschen de drie ijverige wanden en de ramen, zandbekladderd en getralied; maar die eerste week was ik ongelukkig!

Ze zaten me allen nieuwsgierig aan te kijken, stilfluisterende tot de bel ging, en toen elk, plichtgetrouw, op zijn hoekje, voeten op de plank, handen op de bank.

Dat was aardig van hen. Ze kwamen mijne verwarring tegemoet.

517

Want als ze 't niet gedaan hadden, waarachtig, ik had geen raad geweten op dat oogenblik!

Ik begon te spreken. Mijn stem verloor zich in de groote ruimte en ik moest harder praten — maar zoo nu en dan zakte mijn stem tot haar eigen volume in, en ik zag vragende blikken of ik zag eene enkele kleine gedaante zich scherpluisterende vooroverbuigen.

Ik herinnerde me weer alles, wat onze oude paedagogiekmeester ons had gedictieerd over „paedagogische oogen.”

Ik was gewend er twaalf in 't vizier te hebben en daar zaten er zeven-en-veertig! Mijn arme oogen deden hun uiterste best en toch kregen ze telkens een plichtverzuim.

Nu, enfin, de eerste middag kwam om. Allemaal kregen ze eene nieuwe lei. — Ze hadden al lang nieuwe leien moeten hebben, want verscheidene waren geschonden, of tot in merg en been doorgeschreven door de ijverige vingertjes, maar ik geloof bepaald, dat men die taak voor de „nieuwe juffrouw” bewaard had, om iets vriendelijks aan haar entree bij te zetten.

Ze mochten voor één keer hunne lei mee naar huis nemen, om huiswerk te maken, tafel van vijftien, tafel van twintig, van tachtig. —

Blij trokken ze heen, nog eene vermaning meenemend om er goed op te passen, waarvoor ik een beroep deed op hun' leeftijd, acht tot tien jaar.

Toen sloot ik de zaal, doodop, benauwd, hijgend naar frissche lucht.

Den volgenden morgen stond ik even in den gang te praten, terwijl het lokaal zich al vulde, en ik zag, met iets angstigs bijna, hoe 't steeds maar toestroomde door de hoofdeur, klein en groot, stil en woelig, jongens en meisjes, al maar door, al maar door —

Toen ging ik naar mijn lokaal. Onbestemde geluiden troffen mijn oor bij nadering. En toen ik er was, kreeg ik eene heftige kleur van schrik, want ik hoorde, wat mij altijd door merg en been placht te gaan, het hardop, woest huilen, brullen bijna, van een straatjongensstem, en hier ging 't in duo. —

Vooran de klas lag een groote, dikke jongen, die me den vorigen

middag gefrappeerd had om zijn onoogelijk en dom gezicht, zijn bolle kalfsoogen zonder uitdrukking — over de bank heen en brulde in bas — naast hem lag de mooie, nieuwe lei, de lijst nog heel, met hier en daar een paar stukken lei erin — aan gruzelementen gewoonweg.

En op de achterste bank lag nummer twee, een klein kittig kereltje, en huilde in tenor, en naast hem lag de mooie, nieuwe lei — in gruzelementen.

Mijn hart stond stil. Had ik die leien misschien niet moeten meegeven? Was dit mijn eerste stomiteit al?

Bevend ging ik op den kleinste toe en trok hem bij zijne mouw.

„Hoe komt dat, vent?” vroeg ik zoo bedaard mogelijk.

Hij huilde nog een beetje harder.

„Kom”, kalmeerde ik, „zeg me nu maar eens, hoe dat komt. Hoe kon je zoo onvoorzichtig zijn met je mooie, nieuwe lei?”

„Ik heb 't niet gedaan” jammerde hij. „Mijn moeder had hem op 't groote bed gelegd en toen wou ze mijn zussie naar bed brengen en

toen trapte ze er midden in —”

„Hoe kan dat?” vroeg ik verwonderd, nog onbekend met de bouworde van eene woning der armen.

„Mijn zussie slaapt op een plank, boven 't bed van me moeder en me vader”, legde hij snikkend uit.

„Zoo, nu, 't is wat moois. Ik denk, dat je je nu met je oude lei van gisteren moet behelpen voorloopig. Je moeder had maar wat voorzichtiger moeten wezen. Nu moet ik eens hooren, hoe die tweede lei zoo stuk komt.”

Ik naar voren. „Vooruit, jongen, vertel jij me nu eens, hoe of *jou* lei gebroken is.”

Natuurlijk eerst geen antwoord, alleen des te harder gebrul. Na de tweede aanmaning nog niets, en na den derden keer eindelijk, hortend en stootend, met lijvige stem: „Mijn moeder wou mijn zussie naar bed brengen — en toen had ze 'm boven op 't groote bed gelegd, en toen trapte ze er midden in.”

Mijn oogen werden star van schrik. Hield die jongen me zóó maar voor den gek? Of was er zulk een toeval mogelijk, dat beide leien

op dezelfde wijze genekt werden?

„Hoe kon dat?” vroeg ik streng.

„Mijn zussie slaapt op een plank, boven 't groote bed.”

„Is 't waar, jongen, wat je daar zegt?”

„Ja, ja, heusch!” snikte hij en liet zijn hoofd met een' noodkreet weer op zijn armen vallen.

„Kom jij eens hier, kleintje,” zei ik tegen den huilende op de achterste bank.

„Is 't heusch waar, wat jij heb verteld?”

„Ja, ja, heuschelijk, juffrouw.” Hervatting der huilbui.

„Hoor eens jongens, nu wou ik graag weten, wie van de twee den ander napraat. Want ik vind 't wel wat heel toevallig, dat jullie allebei eene moeder hebben, die vergeet, dat ze de mooie, nieuwe lei van haar jongen op het bed heeft gelegd, en er dan midden intrapt! En dat dan juist allebei jullie zusjes naar bed moesten gebracht worden en op een plank boven 't groote bed slapen! Zeg, vind je 't niet heel toevallig, jij daar, groote!”

Op den groote is mijne verdenking gevallen, Want hij ziet er zóó

dom uit, dat hij misschien loute uit gemakzucht het verhaal nabauwd heeft.

„Ja,” knikt hij toegevend.

„Nu, vooruit, ik wil gauw de waarheid weten. Wie sprak de waarheid en wie jekte?”

Stilte — waarin overpeinzing rondwaart.

Dan krijgt de kleine jongen opeens een' schok, een straal van begripen schiet uit zijn heldere oogen en hij zegt, ratelend gauw, verklarrend, wijzend op den suffen grooten: „Ik ben zijn broertje, juffrouw — en onze leien lagen op elkaar!”

Ja, dat was niet aan hun neuste zien geweest. Ze waren volmaakt elkaars tegenbeeld.

Dien dag legde ik me zeer op namenkennis toe, en onderzocht nauwkeurig de onderlinge vermaagschapping, want 't was al erg genoeg dat ik ééne moeder teveel van lompheid had beschuldigd.

NANNIE VAN WEHL.